

XII. évfolyam/4. szám

2009.03.13.

2009. 10. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabonapiaci jelentés	2
A gabonafélék termelői ára	5
A gabonafélék kötési ára a Budapesti Értéktőzsdén.....	8
Gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési átlagára	15
Külpiaci információk (Keresztessyné Mohr Katalin).....	17

Olajnövény-piaci jelentés	21
A szójabab, a szójaolaj és a szójaliszt kötési ára a chicagói tőzsdén.....	23-24
A növényi olajok heti átlagára a milánói tőzsdén.....	25
A nyers növényi olajok árai	26
Az olajos magvak és darák európai árai	27

Osztályvezető:
Dr. Stummer Ildikó

Készítette: Molnár Zsuzsa
E-mail: Molnar.Zsuzsa@aki.gov.hu

Készítette: Medináné Lázár Virgilia
E-mail: Lazar.Virgilia@aki.gov.hu
Fordítás, nemzetközi adatok:
Keresztessyné Mohr Katalin

Bioüzemanyag melléklet.....28

Kiadó:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
Magyarország, H-1463 Budapest Pf. 944
Telefon: (0036) 1 476 6092
Fax: (0036) 1 217 8111
Internet: www.aki.gov.hu

Készítette: Keresztessyné Mohr Katalin
E-mail: Keresztessyne.Mohr.Katalin@aki.gov.hu

GABONAPIACI JELENTÉS

- Az USA agrárminisztériuma (USDA) márciusi prognózisában a világ búzatermelését 684, kukoricatermelését 787 millió tonnára becsüli a 2008/2009. gazdasági évre.
- Oroszország jelentős piacot szerzett Egyiptomban, ahonnan kiszorította az észak-amerikai búzát.
- Az Informa Economics a világ búzatermelését 663, míg kukoricatermelését 788 millió tonnára becsüli a 2009/2010. gazdasági évre.
- Az Európai Unió a folyó gazdasági évben 2009. március 10-ig 15,5 millió tonna búzát és 1,3 millió tonna kukoricát exportált az Unión kívüli piacokra.
- A kukorica továbbra is felajánlható intervencióra, ugyanis a tagállamok összes eddigi felajánlása nem éri el a 620 ezer tonnát.
- Magyarországon az étkezési búza termelői ára februárban nem változott, ellenben a takarmánykukoricáé 13%-kal emelkedett az előző hónaphoz képest.
- A gabonafélék határidős jegyzése a chicagói árutőzsdén kismértékben ingadozott, Párizsban tovább csökkent, míg Budapesten stagnált.

Világpiaci kitekintés

- 2008/2009¹

Az USDA legfrissebb, márciusi előrejelzésében a 2008/2009. évi **globális búzatermést** csaknem 2 millió tonnával felfelé, 684 millió tonnára korrigálta, így az közel 74 millió tonnával haladja meg a 2007/2008. gazdasági évi kibocsátást. Ugyanakkor a **búzafogyasztás** a jelenlegi adatok szerint 648 millió tonna körül várható, ami 31 millió tonna többletfogyasztást jelent az előző gazdasági évhez viszonyítva. A **zárókészletek** előreláthatóan összesen több mint 35 millió tonnával 155 millió ton-

nára nőnek a folyó gazdasági év végére. A nagyobb készletek az áringadozások csillapításában segíthetnek, amennyiben a termelés jelentősebb csökkenése következne be az idén.

A világpiacon a legfrissebb adatok szerint 127 millió tonna búza fordul meg a folyó gazdasági évben, ami 11 millió tonnával haladja meg az előző évit. Ez főleg az erőteljes orosz és ukrán exporttevékenységnek, valamint Irán növekvő importigényének köszönhető.

Az EU búzakivitele 19,5 millió tonnára emelkedhet a 2008/2009. gazdasági évben. Oroszország és Ukrajna rekord mennyiségű búzát exportálhat, jelentős előnyt szerezve ezzel a világ **búzakereskedelmében**. Argentína kivételével a főbb exportőrök bőséges exportáru-alappal rendelkeznek, Oroszország és Ukrajna versenylőnye a szállítás terén, továbbá agresszív árpolitikája azonban hátráltatja a többi szereplőt a piacra jutásban. Oroszország eddig számottevő mennyiséget adott el a Közel-Keleten, és növelte piaci részesedését Egyiptomban. Ukrajna jelentős volumenű takarmánybúzát értékesített az EU-nak, Izraelnek, a Fülöp-szigeteknek és Dél-Koreának.

A **világ kukoricatermelése** az USDA márciusi előrejelzése alapján 787 millió tonnára tehető a 2008/2009. gazdasági évben, ami 6 millió tonnával marad el a 2007/2008. gazdasági évi kibocsátástól. A globális **felhasználás** előreláthatóan nem éri el a 773 millió tonnát. A kukorica **zárókészlete** így csaknem 145 millió tonna lehet a folyó gazdasági év végén, ami közel 15 millió tonna többletet jelent a 2007/2008. gazdasági évhez viszonyítva.

A **kukorica globális kereskedelme** a várakozások szerint kb. 23 millió tonnával marad el a folyó gazdasági évben az előző gazdasági évitől, alig haladja meg a 75 millió tonnát. A csökkenésben döntő szerepe van az argentin és az amerikai export visszaesésének.

- 2009/2010

Az Informa Economics közzétette legújabb termésbecslését a 2009/2010. szezonnra vonatkozóan. Eszerint a **világ búzakisbocsátása**

¹ USDA, 2009. márciusi jelentés

várhatóan 3%-kal marad el a 2008/2009. évi volumentől. **Kukoricából** az előző évihez hasonló **termést** prognosztizálnak.

millió tonna

	Búza	Kukorica
USA	61,9	306,2
Kanada	25,2	n.a.
Argentína	15,1	22,7
Brazília	n.a.	55,5
EU-27	140,4	58,7
Oroszország	53,6	n.a.
Ukrajna	20,8	n.a.

Forrás: Informa Economics
n.a.: nincs adat

Európai Unió és hazánk

• Export-import²

Az Európai Unió igen élénk exporttevékenységet folytat a gazdasági év kezdetétől. A kiadott exportengedélyek alapján az EU 27 tagországa a 2008. július 1. és 2009. március 10. közötti időszakban összesen 15,5 millió tonna búzát értékesített harmadik országok felé. A főbb eladók Németország, Franciaország, Hollandia és Románia voltak. Magyarország a jelzett időszak alatt 424,5 ezer tonna búzát vitt az EU-n kívülre. Kukoricából az EU-27 1,3 millió tonnát exportált a folyó gazdasági évben; e termény esetében a főbb feladók Románia, Hollandia, Németország és Franciaország voltak. Hazánk közvetlenül 129 ezer tonnát értékesített harmadik országok felé.

Ezzel egy időben közel 4,7 millió tonna importbúza érkezett az EU-ba, a legnagyobb mennyiségben Spanyolországba (2,3 millió tonna). A Közösség kukoricaimportja 2,8 millió tonna körül alakult, és szintén a spanyol behozatal volt meghatározó: meghaladta az 1,1 millió tonnát.

• Intervenció

Az intervenció felvásárlás az elmúlt hetekben is lassan folyt. A 27 tagállam a 2009. március 8-i állapot szerint összesen 913068 tonna gabonát ajánlott fel. A felajánlások terén továbbra is hazánk vezet 549649 tonna

gabonával, amelyből 452204 tonna a kukorica. Jelentősebb mennyiséget, 180081 tonna gabonát még Szlovákia helyezett el intervencióban, ebből 166393 tonna a kukorica. A tagországok mindeddig nem használták ki a rendelkezésre álló 700 ezer tonna keretet kukoricából (jelenleg 619397 tonna az intervenció készlet), így továbbra is van lehetőség a felajánlásra.

Termelői árak

Az étkezési búza hazai országos termelői ára 5,42%-kal nőtt 2009 10. hetében az előző héthez viszonyítva (1. táblázat). Bár az elmúlt időszakban 34-36 ezer Ft/t körül mozgott a búza ára, a következő hetekben a belvizek miatti aggodalmak pozitív irányba mozdíthatják a termelői árat. Az országban több tízezer hektárt borít belvíz, súlyos a helyzet a Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyében, a Körösök völgyében, a Kisalföldön valamint Somogy megyében. A belvíz és az áradások nem csak a búzára jelentenek kockázatot, hanem a tavaszi munkákat is hátráltathatják, beleértve a kukorica vetését. A takarmánykukorica országos termelői ára az elmúlt két hétben átlépte a 28 ezer Ft/t szintet. A felvásárlás mennyisége és a tőzsdei jegyzések alakulása a piac átmeneti megtorpanására enged következtetni.

Az étkezési búza és a takarmánykukorica termelői ára 2009 10. hetében az előző év azonos időszakához viszonyítva közel 46%-kal volt alacsonyabb (2. táblázat).

Az étkezési búza februári termelői ára nem változott az előző hónaphoz viszonyítva (1. ábra). Ellenben a takarmánykukorica havi ára további növekedést mutat, februárban 13%-kal emelkedett az előző hónaphoz viszonyítva, meghaladta 27 ezer Ft/t szintet (2. ábra). Az ár alakulásának irányát a következő hetekben az őszi vetések és a belvíz által veszélyeztetett területek állapota, a tavaszi munkák előrehaladása szabja meg.

Feldolgozói értékesítési árak

A gabonafélék feldolgozói értékesítési ára februárban 1-3%-kal csökkent az előző havihoz képest (11-14. ábra). A különböző termé-

² EU Bizottság

kek esetében a februári ár 15-22%-kal maradt el a 2008. februári szinttől.

Határidős jegyzések

A **chicagói árutőzsdén** (CME/CBOT) a búza jegyzése a legutóbbi, januári csúcs óta több mint 40 dollárral esett tonnánként, míg a kukoricáé 22-24 dollárral (5-6. ábra). 2009 9-10. hetében kisebb-nagyobb ingadozásokkal tarkítva ugyan, de az előző időszakhoz hasonlóan alakultak a gabonafélék jegyzései. Az ingadozások főbb okaiként a részvénytőzsdén a pozíciók gyengülése, az ásványolaj és szójabab piaci helyzetének folyamatosan változó megítélése, az USA síkvidéki területein uralkodó száraz időjárás, a dollár árfolyamváltozása, a búza esetében a lassú export, az egyiptomi piacvesztés, míg a kukorica esetében a külpiaci pozíciók időszakos erősödése említhetők.³

A **párizsi árutőzsdén** (MATIF) is folytatódott a gabonafélék jegyzésének csökkenése (7-8. ábra). Az európai áru gyenge versenyképessége miatt nagy készletek halmozódhatnak fel, ami negatívan hat a franciaországi és a németországi árakra. A csökkenésben az amerikai árupiacok gyengülése is szerepet játszott, ugyanakkor a korábban visszafogott termelői értékesítés az év 10. hetében élénkületet látott.³

A **BÉT árupiaci szekciójában** az eurobúza és a takarmánykukorica határidős piacán gyenge volt az aktivitás (3-4. ábra), az általános piaci pangás az árupiaci szekcióban is megjelent, így a jegyzések alig mozdultak. Az eurobúza esetében a legközelebbi, májusi jegyzés hosszú ideig tartó stagnálás után 2000 Ft-t esett, majd 34 ezer Ft/t közeli szintre állt vissza 2009 11. hetében. A távolabbi, már az új termésre szóló határidők esetében február közepétől magasabb szinten állt a jegyzés, majd kismértékű visszaesés következett. A takarmánykukorica jegyzése továbbra is a 30-33 ezer Ft/t sávban mozgott. Jelentősebb változás az árupiaci szekcióban a friss termésbecslések, az esetlegesen felmerülő károk (belvíz, fagykár) ismerete után várható.

³ IGC

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 10. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2009. 9. hét	2009. 10. hét	2009. 10. hét/ 2009. 9. hét (%)
Étkezési búza	tonna	2 564,04	11 816,23	872,91	10 976,07	15 253,18	138,97
	Ft/t	37 168,45	36 405,50	36 446,84	34 657,14	36 536,12	105,42
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	3 246,00	-	-
	Ft/t	-	-	-	27 829,33	-	-
Takarmánykukorica	tonna	8 839,07	-	-	12 736,50	14 215,72	111,61
	Ft/t	29 022,42	-	-	28 849,03	28 411,59	98,48
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

* Szarmazási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus.

Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

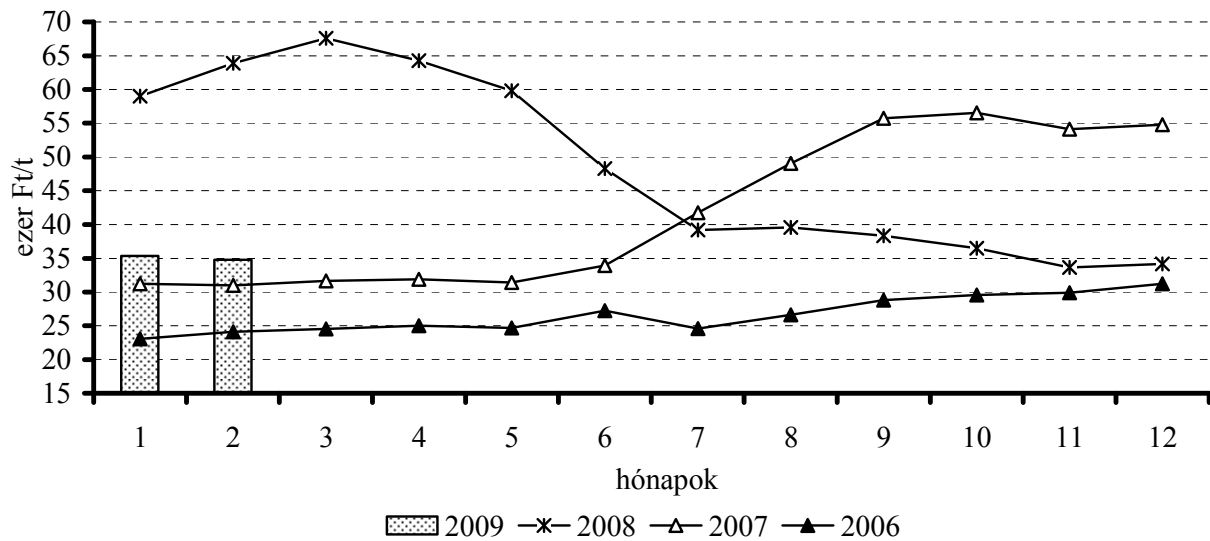
Forrás: AKI PÁIR

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 10. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2008. 10. hét	2009. 9. hét	2009. 10. hét	2009. 10. hét/ 2008. 10. hét (%)	2009. 10. hét/ 2009. 9. hét (%)
Étkezési búza	tonna	10 807,57	10 976,07	15 253,18	141,13	138,97
	Ft/t	67 558,25	34 657,14	36 536,12	54,08	105,42
Takarmánybúza	tonna	-	3 246,00	-	-	-
	Ft/t	-	27 829,33	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	2 321,15	12 736,50	14 215,72	612,44	111,61
	Ft/t	52 460,49	28 849,03	28 411,59	54,16	98,48
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-

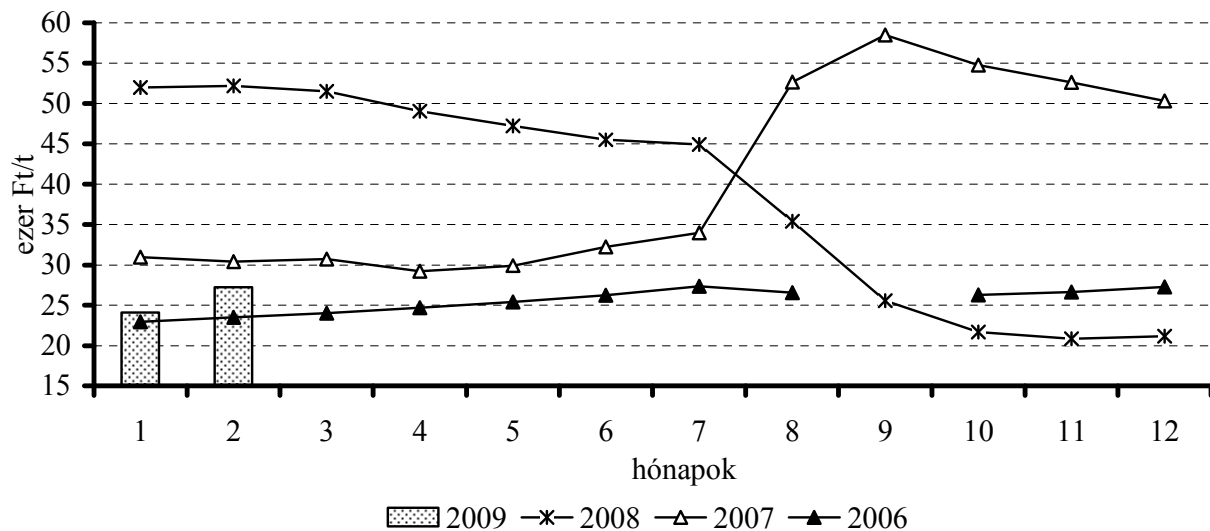
Forrás: AKI PÁIR

Az étkezési búza termelői árának alakulása

Forrás: AKI PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

Az takarmánykukorica termelői árának alakulása

Forrás: AKI PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KÖZÉP-KELET- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Egyesült Királyság	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
44	30 310	-	36 500	36 840	34 511
45	41 440	-	34 000	33 390	34 843
46	37 370	-	34 760	36 670	34 691
47	41 250	-	34 210	38 040	30 984
48	-	-	32 730	39 440	33 745
49	38 270	-	31 280	36 530	34 162
50	-	-	30 230	34 700	34 693
51	46 540	-	29 990	38 370	33 751
52	-	-	-	35 910	34 645
1	31 490	-	-	30 110	-
2	28 980	-	30 630	30 850	31 982
3	32 440	-	33 130	37 930	36 667
4	-	-	34 510	37 440	36 069
5	-	-	36 130	36 700	31 471
6	-	-	37 540	40 750	33 209
7	-	-	37 190	35 420	35 940
8	42 480	-	38 700	32 880	35 638
9	38 570	-	37 340	39 700	34 657
10	48 380	-	37 040	35 370	36 536

hetek	Oroszország	Lengyelország	Lettország	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
44	44 500	34 890	40 320	32 740	44 410
45	38 980	35 050	39 270	30 180	42 040
46	39 680	34 050	39 640	29 730	41 190
47	39 990	33 770	35 640	28 160	40 920
48	38 920	32 800	41 360	26 960	42 270
49	-	32 750	40 520	25 900	35 220
50	38 410	33 200	40 820	26 170	37 870
51	37 880	31 450	29 590	26 250	37 300
52	35 640	31 020	38 450	26 070	47 340
1	-	30 910	-	26 040	34 370
2	-	31 670	-	25 760	-
3	38 540	34 260	45 500	26 630	48 280
4	38 640	32 920	49 430	27 490	34 730
5	41 550	33 590	41 670	29 100	37 590
6	40 760	36 170	44 220	31 550	42 370
7	39 490	34 650	42 360	30 040	40 580
8	42 480	35 610	40 780	31 490	42 060
9	40 630	34 900	-	-	42 770
10	41 340	35 550	-	-	42 090

Megjegyzés - az ár a következő standardra vonatkozik:

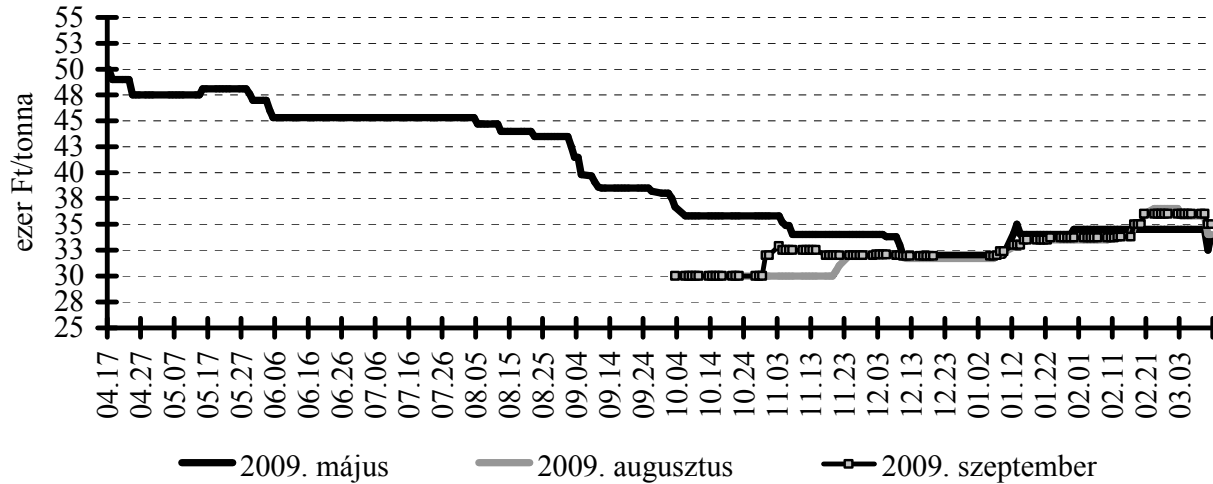
- hektolitersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegenmag-tartalom max. 7%
- csírázott szem max. 4%
- Hagberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

- Észtország: hektolitersúly 72 kg, Hagberg-féle esésszám 180, csírázott szem 3%
- Nagy-Britannia: hektolitersúly min. 76 kg, Hagberg-féle esésszám 250
- Szlovákia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%
- Magyarország: hektolitersúly 76 kg, csírázott szem max. 2%, Hagberg-féle esésszám 230
- Oroszország: nedvességtartalom max. 15%
- Lengyelország: hektolitersúly min. 76 kg, idegenmag-tartalom max. 6%
- Lettország: nedvességtartalom max. 13%, idegenmag-tartalom max. 5%, csírázott szem max. 3%
- Bulgária: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%, idegenmag-tartalom max. 4%
- Litvánia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%, idegenmag-tartalom max. 3%

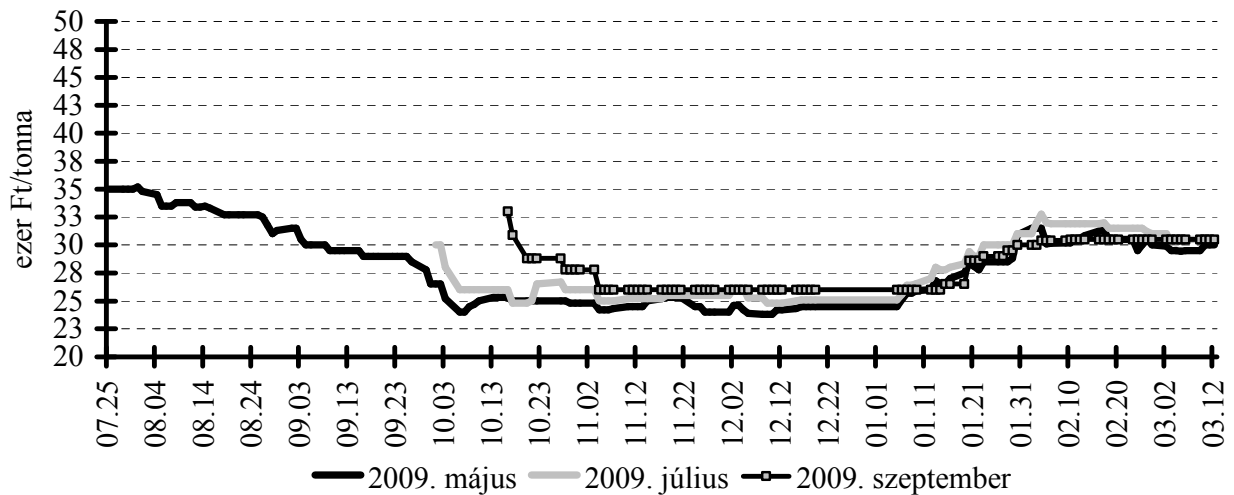
Forrás: AGRIMIS - Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme, 2009. 10. hét

Az euro búza különböző határidőre szóló kötési ára a Budapesti Értéktőzsdén

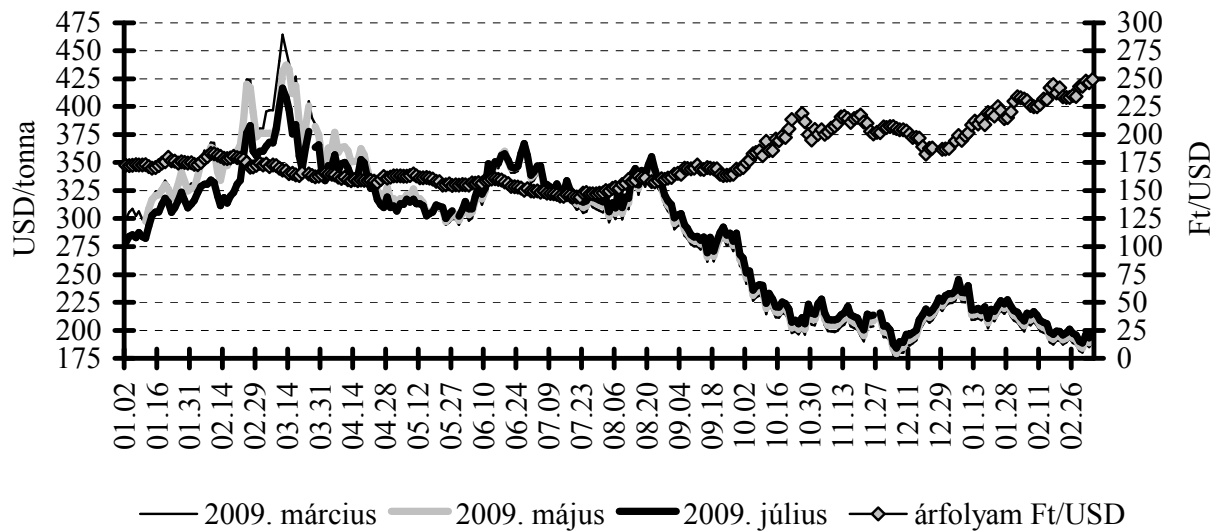
Forrás: BÉT

A takarmánykukorica különböző határidőkre szóló kötési ára a Budapesti Értéktőzsdén

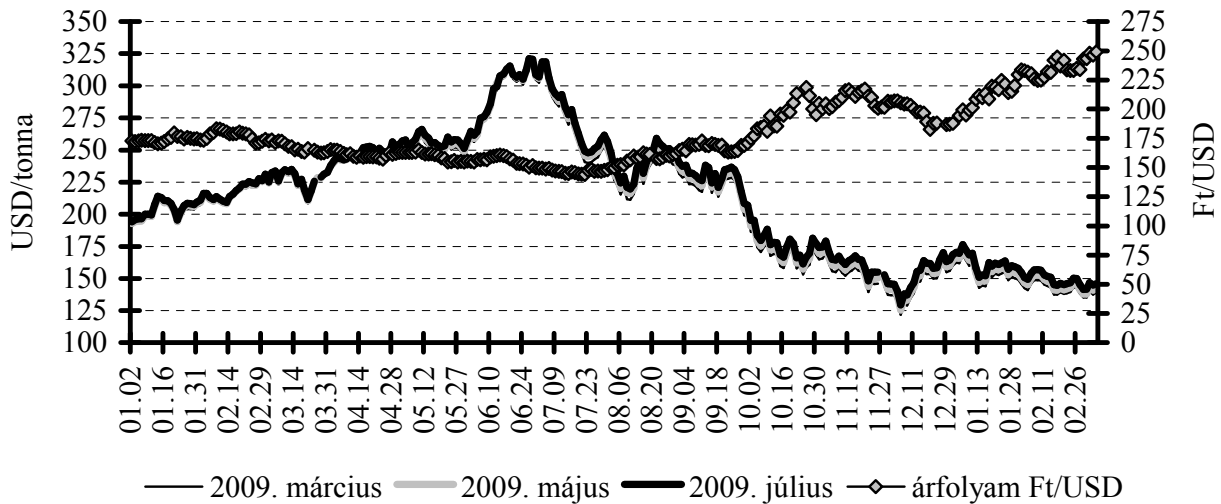
Forrás: BÉT

A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

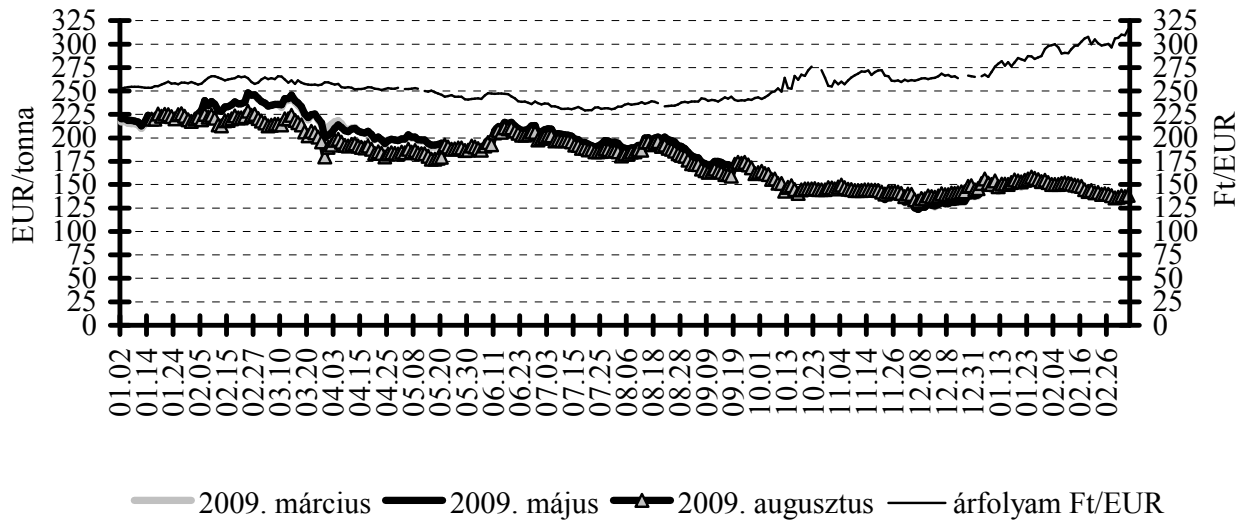
Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

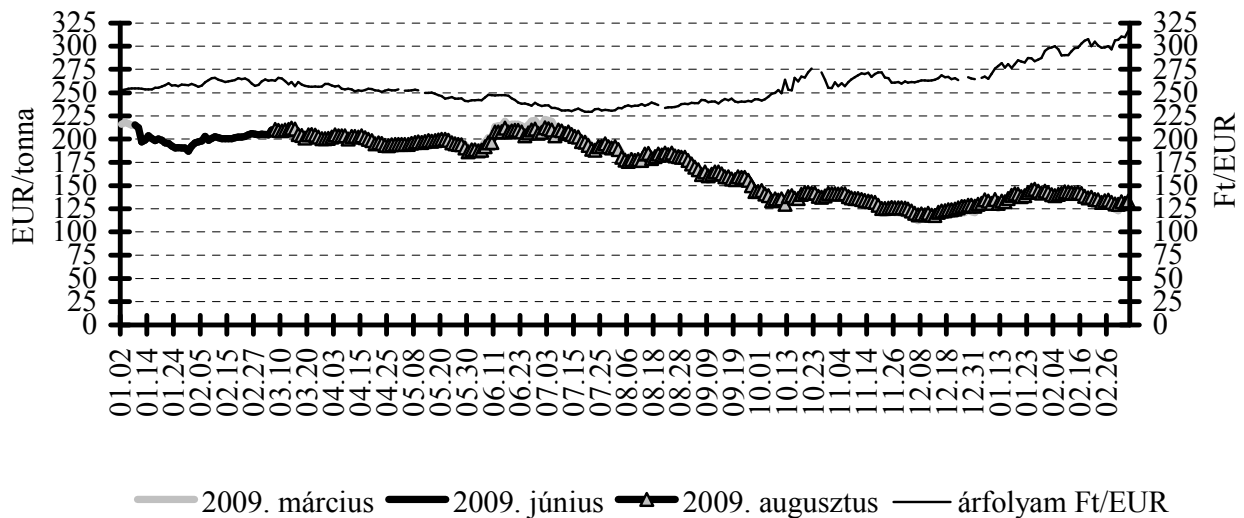
Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

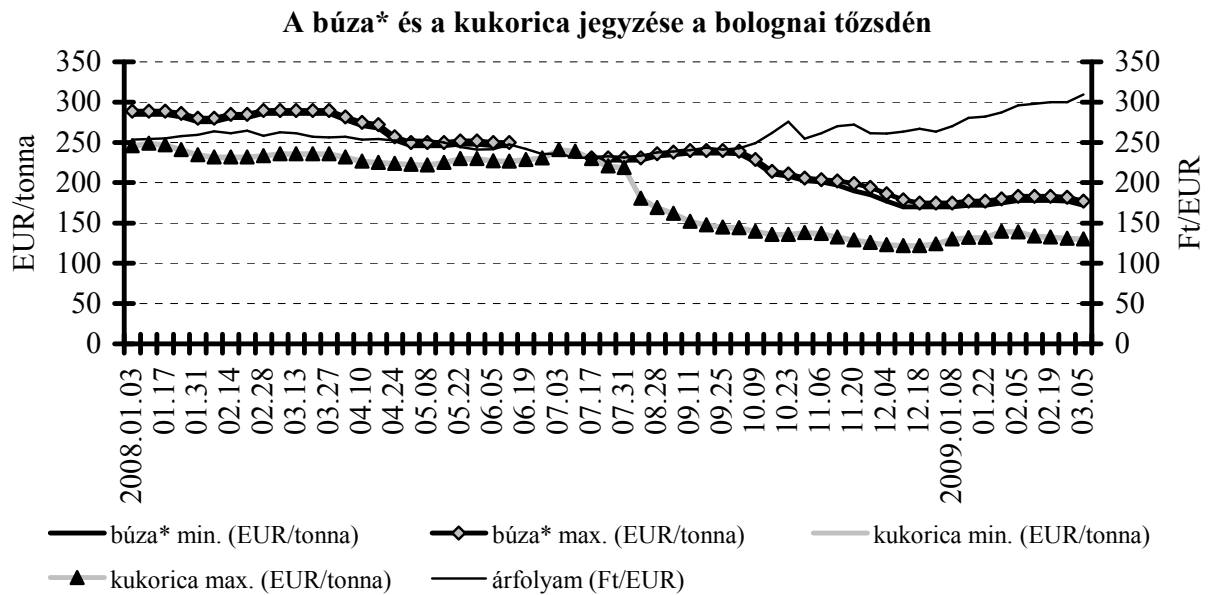

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

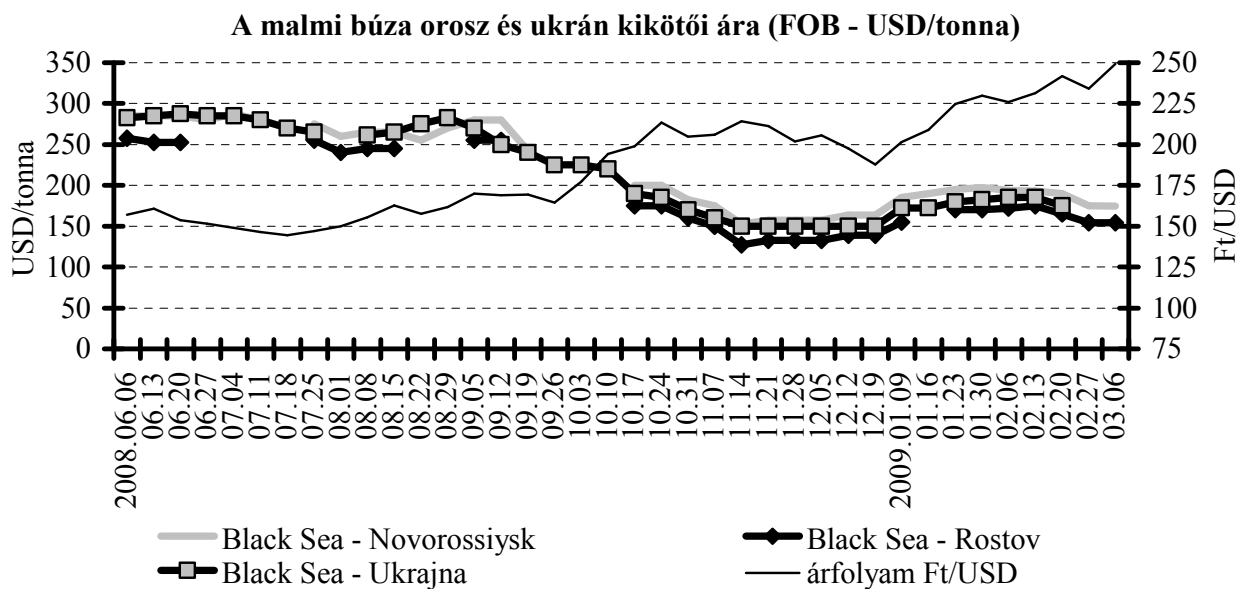

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

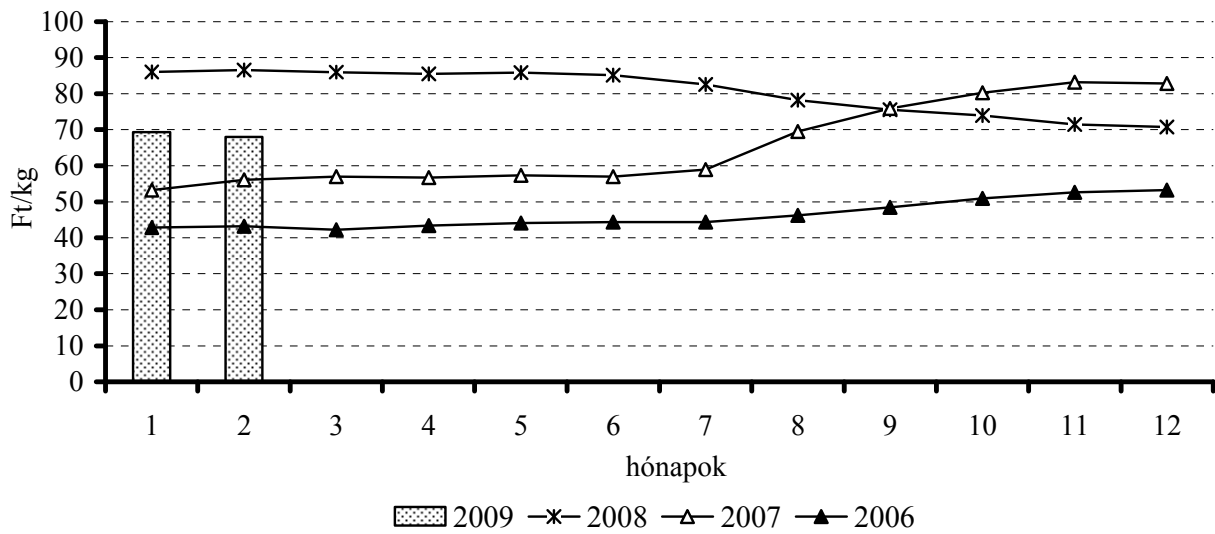
Forrás: AGER Borsa Merci Bologna; MNB

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (80 kg/hl; fehérje 13,5%)

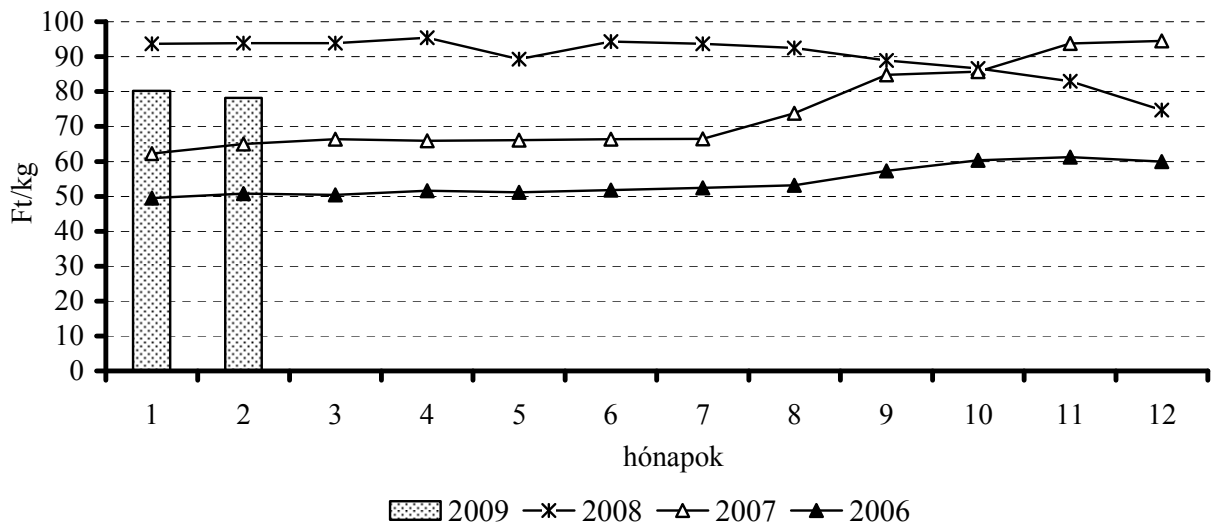
Forrás: HGCA, MNB

A finomliszt havi értékesítési átlagárának alakulása

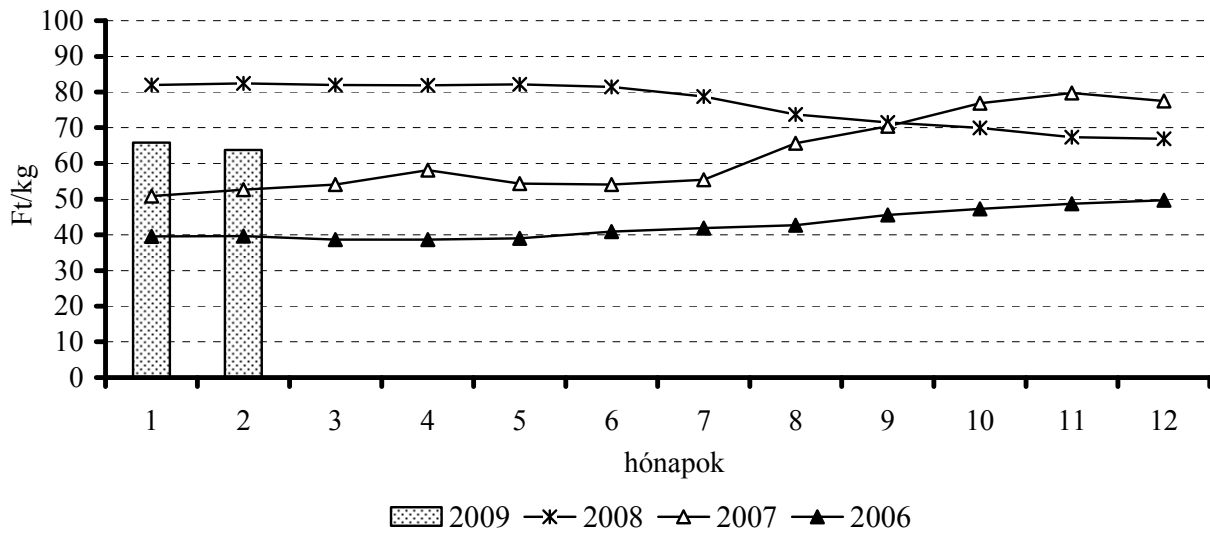
Forrás: AKI PÁIR

A rétesliszt havi értékesítési átlagárának alakulása

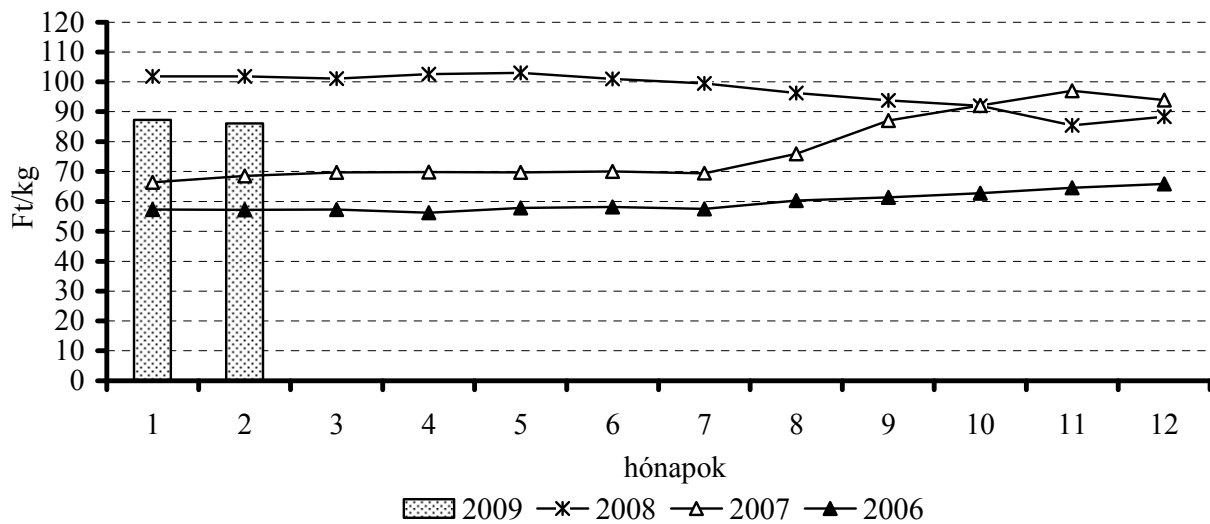
Forrás: AKI PÁIR

A fehér kenyérliszt havi értékesítési átlagárának alakulása

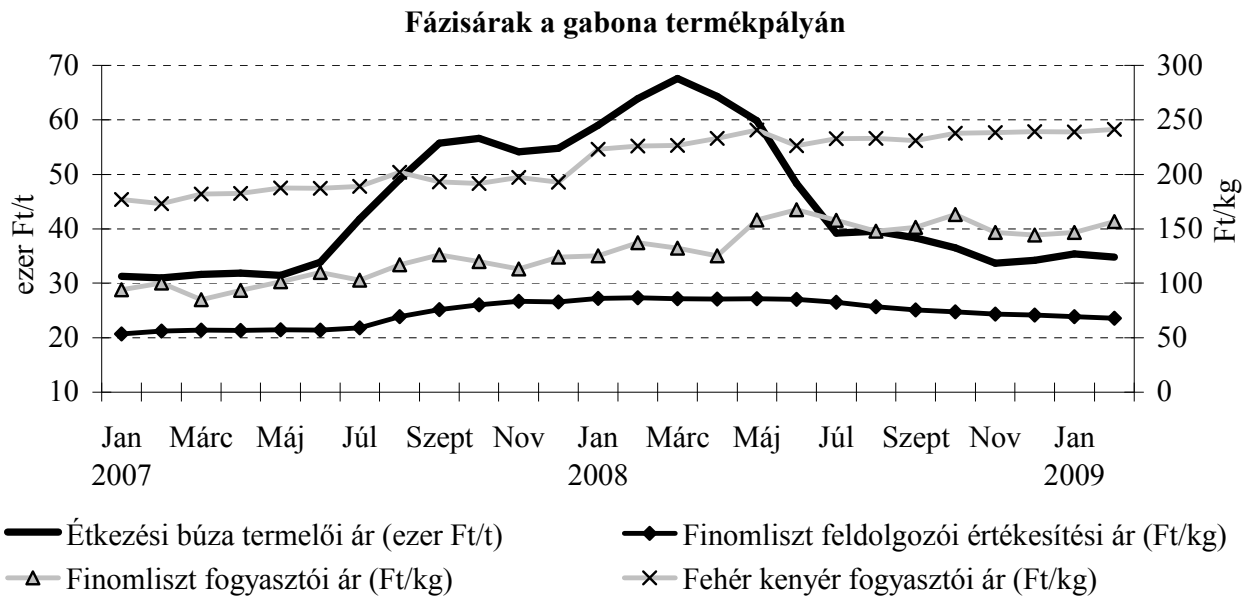

Forrás: AKI PÁIR

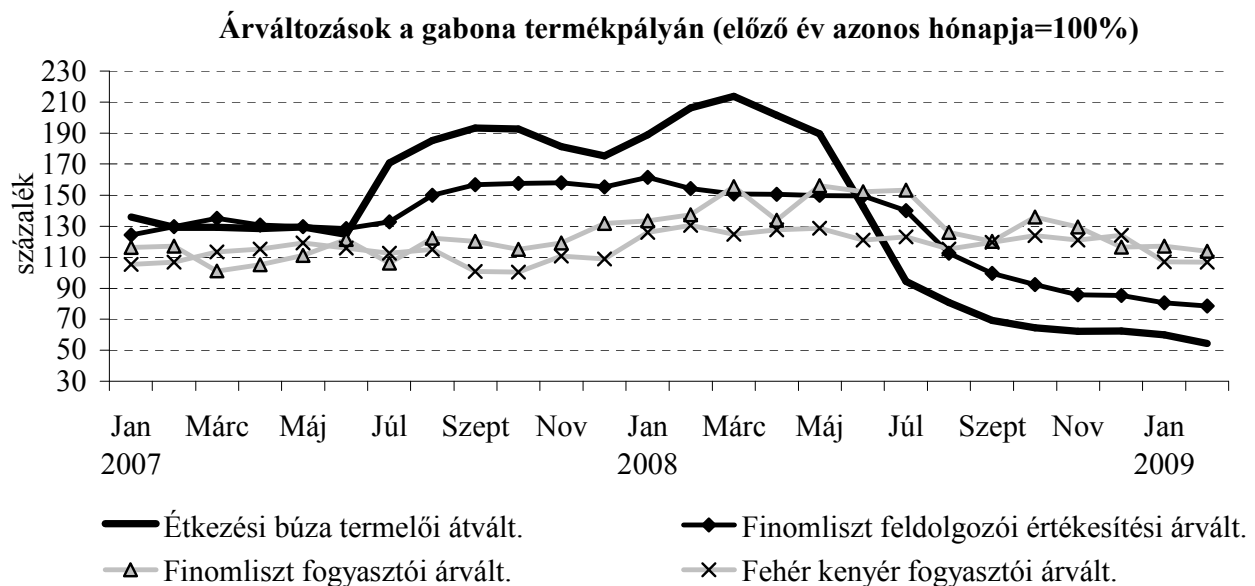
A búzadara havi értékesítési átlagárának alakulása

Forrás: AKI PÁIR

Forrás: AKI PÁIR

Forrás: AKI PÁIR

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 10. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Országos				
		2008. 10. hét	2009. 9. hét	2009. 10. hét	2009. 10. hét/ 2008. 10. hét (%)	2009. 10. hét/ 2009. 9. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	1659,09	1486,58	818,17	49,31	55,04
	Ft/kg	82,36	63,42	64,84	78,73	102,24
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1438,48	1426,11	1520,78	105,72	106,64
	Ft/kg	85,61	67,66	66,98	78,23	98,98
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	722,31	800,62	1272,43	176,16	158,93
	Ft/kg	92,31	74,40	72,20	78,21	97,04
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	77,00	106,28	97,40	126,49	91,64
	Ft/kg	89,30	72,32	72,92	81,66	100,84
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	35,85	37,95	29,65	82,71	78,13
	Ft/kg	91,41	76,75	73,91	80,85	96,29
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	73,26	88,96	92,43	126,16	103,90
	Ft/kg	101,10	86,67	84,62	83,70	97,64
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	723,51	965,20	781,66	108,04	80,98
	Ft/kg	80,03	62,64	61,42	76,75	98,05
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	1076,25	979,13	800,08	74,34	81,71
	Ft/kg	83,30	63,39	63,77	76,55	100,61
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	571,09	461,00	244,40	42,79	53,01
	Ft/kg	85,34	66,38	68,26	79,98	102,83
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	69,60	71,50	37,90	54,45	53,01
	Ft/kg	88,28	69,17	74,59	84,49	107,85
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	63,09	52,78	74,71	118,4	141,54
	Ft/kg	101,42	86,62	83,4	82,23	96,28

Forrás: AKI PÁIR

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRA

Termék	2008. március	2009. február	2009. március*
Finomliszt BI 55	132	156	153
Fehér kenyér	226	241	242
Félbarna kenyér	213	215	213
Étkezési búzadara AD	145	194	194

Ft/kg
Forrás: AKI PÁIR

* 2009. március 10-ig.

KÜLPIACI INFORMÁCIÓK Határidős piacok (2009. március 6.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago *(ősz, lágy búza)		Kansas **(ősz, kemény búza)		Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)		LIFFE****	
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Szállítási határidő	GBP / tonna
2009. március	137,50	2009. március	189,67	2009. március	208,68	2009. március	231,83	2009. március	110,35
	43 450		47 283		52 022		57 793		39 099
2009. május	137,50	2009. május	193,62	2009. május	210,89	2009. május	225,22	2009. május	112,00
	43 450		48 268		52 573		56 145		39 684
2009. augusztus	138,75	2009. július	197,94	2009. július	213,55	2009. július	222,28	2009. július	115,25
	43 845		49 344		53 236		55 412		40 835
2009. november	146,25	2009. szeptember	206,85	2009. szeptember	217,13	2009. szeptember	224,02	2009. november	124,00
	46 215		51 566		54 128		55 846		43 936
2010. január	147,50	2009. december	214,38	2009. december	222,09	2009. december	228,16	2010. január	126,50
	46 610		53 443		55 365		56 878		44 821
2010. március	148,75	2010. március	220,35	2010. március	226,69	2010. március	232,29	2010. március	128,50
	47 005		54 931		56 512		57 908		45 530

* SRW-Soft Red Winter.

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

** HRW-Hard Red Winter.

CBOT/CME - Chicago Board of Trade

LIFFE - London International Financial Futures and Options Exchange

**** Étekezési és takarmánybúza.

Kukorica

7. táblázat

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago	
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna
2009. június	131,00	2009. március	138,88
	41 396		34 621
2009. augusztus	133,25	2009. május	142,32
	42 107		35 479
2009. november	140,50	2009. július	146,06
	44 398		36 411
2010. január	144,25	2009. szeptember	149,31
	45 583		37 221
2010. március	144,50	2009. december	153,84
	45 662		38 351
2010. június	144,50	2010. március	158,37
	45 662		39 480

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME - Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

Repce

8. táblázat

MATIF, Párizs	
Szállítási határidő	EUR / tonna
2009. május	268,50
	84 846
2009. augusztus	272,75
	86 189
2009. november	276,50
	87 374
2010. február	281,25
	88 875
2010. május	283,00
	89 428
2010. augusztus	283,00
	89 428

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	EUR/tonna	Ft/t	EUR/tonna	Ft/t	Szállítási hónap
	2008. 10. hét		2009.10. hét		
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	283	74 274	132	40 760	március
La Pallice	284	74 537	136	41 998	március
* Creil	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	288	75 672	141	43 645	március
Würzburg	-	-	126	38 847	március
Köln	268	70 417	135	41 633	március
Drezda	265	69 629	122	37 764	március
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	270	70 943	134	41 478	március
Spanyolország					
**Barcelona	280	73 570	-	-	március
Ausztria					
Bécs	-	-	125	38 693	március
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	202	52 991	118	36 427	március
Bordeaux/Bayonne	198	51 940	127	39 213	március
La Pallice	199	-	122	37 702	március
Németország					
Hamburg	230	60 433	141	43 645	március
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
**Barcelona	210	55 178	-	-	március

* FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** - Import búzaár.

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	EUR/tonna	Ft/t	Szállítási hónap
	2009. 10. hét		
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	106	32 867	március
Franciaország			
Rouen	107	33 022	március
La Pallice	-	-	-
* Creil	101	31 164	március
Németország			
Hamburg	113	34 978	március
Hannover	106	32 811	március
München	103	31 883	március
Drezda	101	31 264	március
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	115	35 597	március
Spanyolország			
Barcelona	-	-	-
Ausztria			
Bécs	101	31 264	március
Finnország			
Raisio	101	31 186	február
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	116	35 808	március
Németország			
Hamburg	135	41 788	március
Hollandia			
*Rotterdam	134	41 478	március
Belgium			
Brüsszel	131	40 550	március

* FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	2009.02.27.		2009.03.06.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t		
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	325,06	76 093,30	317,51	79 152,07	március	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	—	—	—	—	—	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	—	—	—	—	—	*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	238,80	55 900,69	244,00	60 826,76	március	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	—	—	—	—	—	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Franciaó. alapminőség	178,40	41 761,66	176,10	43 899,97	március	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	190,50	44 594,15	192,50	47 988,33	március	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágybúza	—	—	—	—	—	*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	—	—	329,40	82 116,13	március	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	—	—	320,70	79 947,30	március	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	—	—	162,80	40 584,41	április	*FOB US Gulf
Argentína	161,60	37 828,94	155,70	38 814,45	április	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Franciaó., takarmány	—	—	144,40	35 997,48	március	*FOB Rouen
Oroszország, takarmány	—	—	140,00	34 900,60	március	*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	—	—	—	—	—	*FOB PNW

(1) CWRS - Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza

(2) Ausztrália APH - Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza

(3) US No. 2 DNS - USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza

(4) US No. 2 HRW - USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza

(5) ASW - Australian Standard White: standardbúza

(6) EU, Franciaó. alapminőség: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW - USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza

(8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza

(9) Kanada CWAD 1 - Canada Western Amber Durum 1: kemény

(10) Kanada CWAD 2 - Canada Western Amber Durum 2: kemény

(11) US YC 3 - USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Franciaó., takarmányárpa: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW - USA Pacific Northwest

*FOB: Free on Board - bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- **A szójabab határidős jegyzése emelkedett a chicagói árutőzsdén 2009 10. hetében a kedvezőtlenebb dél-amerikai terméskilátások miatt.**
- **A repcemag jegyzése a párizsi és a winnipegi árutőzsdén 2009. február végén szintén nőtt, a repcemag iránti nagyfokú kereslet következtében.**
- **Magyarországon a napraforgó 2009 májusára szóló határidős jegyzése nem változott, ugyanakkor a repcemag jegyzései 4-5%-kal estek vissza.**

Az USDA jelentése alapján a szójabab idei gazdasági évi terméseredménye globális szinten 223,27 millió tonna körül alakul, Brazília kibocsátása 57 millió tonnára tehető, 4%-kal elmaradva az előző év eredményétől. 2009. március elejéig a szójabab mintegy 20%-át takarították be Brazíliában. A globális forgalom 3,6 millió tonnával marad el a folyó gazdasági évben az előző gazdasági évhez képest, és 74,3 millió tonna körül alakul. Argentína exportja az előrejelzések szerint 2 millió, Brazíliáé 1 millió és Paraguayé 1,5 millió tonnával marad el a 2007/2008-as időszakhoz viszonyítva.

A mérsékeltebb szójabab kínálat eredményeképpen a szójaliszt előállított mennyisége is közel 2 millió tonnával marad el az előző gazdasági évhez viszonyítva. Az EU szójaliszt importját is lefelé módosították az előző hónaphoz képest (22,9 millió tonna), Kelet-Ázsia importja számottevően nem változik, 14 millió tonna körül alakul.

A szójabab és termékei (liszt, dara és olaj) határidős jegyzése emelkedett az elmúlt hetekben a chicagói árutőzsdén. Az árváltozást egyfelől a legnagyobb dél-amerikai exportőr országok (Brazília, Argentína és Paraguay) gyengébb terméskilátásai, másfelől az Egyesült Államokban a szójabab iránt növekvő kereslet. Az USA exportja meghaladta az 1,4 millió tonnát februárban, a legfőbb vásárló Kína volt.

Folytatódott a pálmaolaj árának növekedése az elmúlt időszakban, ami az erősödő ázsiai

(Kína) keresletnek, a készlethiánynak és a kedvezőtlen időjárásnak köszönhető. A pálmaolaj márciusi jegyzése a maláj tőzsdén 2009 februárjában 8%-kal nőtt az előző hónaphoz képest.

A világ növényi olaj kereskedelme a folyó gazdasági évben várhatóan 53,4 millió tonna körül alakul. A szójaolaj részaránya alacsonyabb, a repce- és a pálmaolajé azonban magasabb lehet. A szójaolaj iránti kereslet 1 millió tonnával maradhat el az előző évitől, ennek oka, hogy az ázsiai és afrikai vevők az olcsóbb pálmaolaj iránt érdeklődnek inkább. Az ázsiai szójaolaj import előreláthatóan 15%-kal esik vissza, köszönhetően Kína és India csökkenő keresletének. A pálmaolaj globális kereskedelme viszont 4%-kal 32,6 millió tonnára nőhet a 2008/2009-es gazdasági évben.

Az Oil World előrejelzése alapján a világ repcemag termelése 2008/2009. gazdasági évben 58,2 millió tonna körül valószínűsíthető, közel 20%-kal több mint az előző évben. Ebből az EU 18,9 millió tonnával részesül. A repcemag iránti kereslet élénk, az EU behozatala várhatóan megkétszereződik (2,6 millió tonna), míg Kínáé 1,7 millió tonna lehet. Az EU importjának legnagyobb részét Kanada, Ausztrália és Ukrajna adja. Ukrajna exportja rekord méreteket ölthet, akár 70%-kal is több lehet (2,6 millió tonna), mint 2007/2008-as időszakban. Kanada továbbra is megtartja vezető exportőr szerepét, 6,6 millió tonnára becsülik kivitelét.

A repcemag jegyzése a párizsi árutőzsdén 2009 10. hetében nemcsak a biodízel üzemanyagok iránt mutatkozó erős kereslet miatt emelkedett, hanem az emberi fogyasztásra alkalmas olaj iránt is növekvő érdeklődésnek köszönhetően.

A napraforgómag iránti kereslet is erőteljes. Legnagyobb importőr az EU, továbbá az ázsiai országok közül Pakisztánt érdemes kiemelni. Ukrajna 2008 októbere és 2009 januárja között 170 ezer tonna napraforgómagot exportált, ez a mennyiség a gazdasági év végére elérheti a 450 ezer tonnát, ami hatszorosa a tavalyi eredménynek.

A BÉT repcemag jegyzései a 10. héten csökkentek, az árak változása összefüggésben lehet Ukrajna kedvező exportkilátásaival. A napraforgómag jegyzése nem változott a vizsgált héten, májusi és októberi határidőre szóló jegyzése 66-67 ezer Ft/tonna körül alakult. A jegyzések alakulását a következő hetekben a belvíz és az áradások miatti aggodalmak befolyásolhatják. A legfrissebb információk szerint a belvíz 45-47 ezer hektár szántó- és gyepterületet öntött el, az esteleges kár mértéke jelenleg még nem ismert.

1. ábra

Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

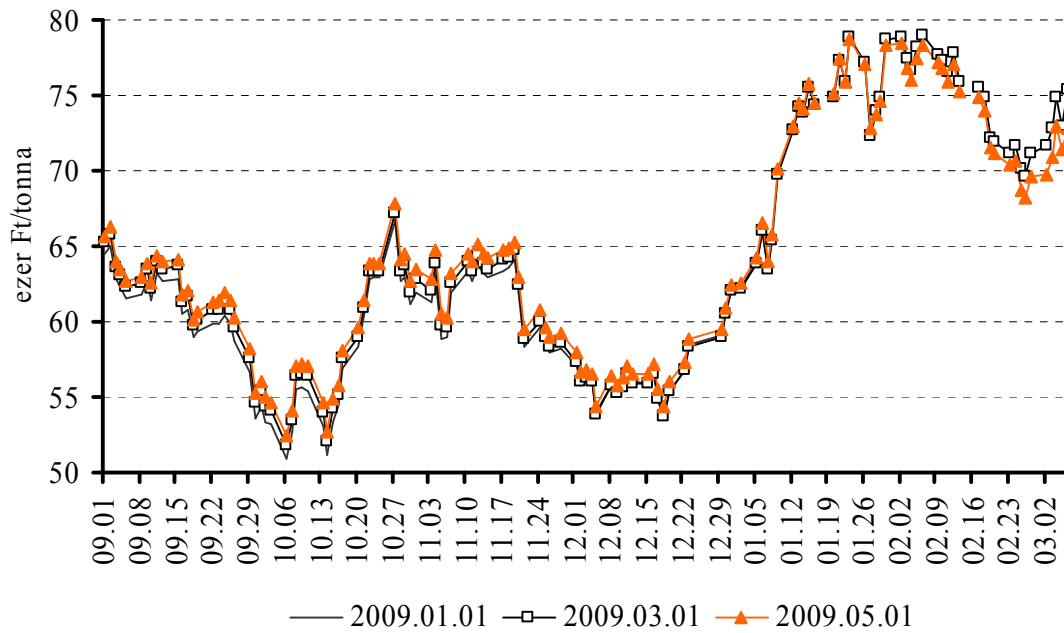
2. ábra

Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

3. ábra

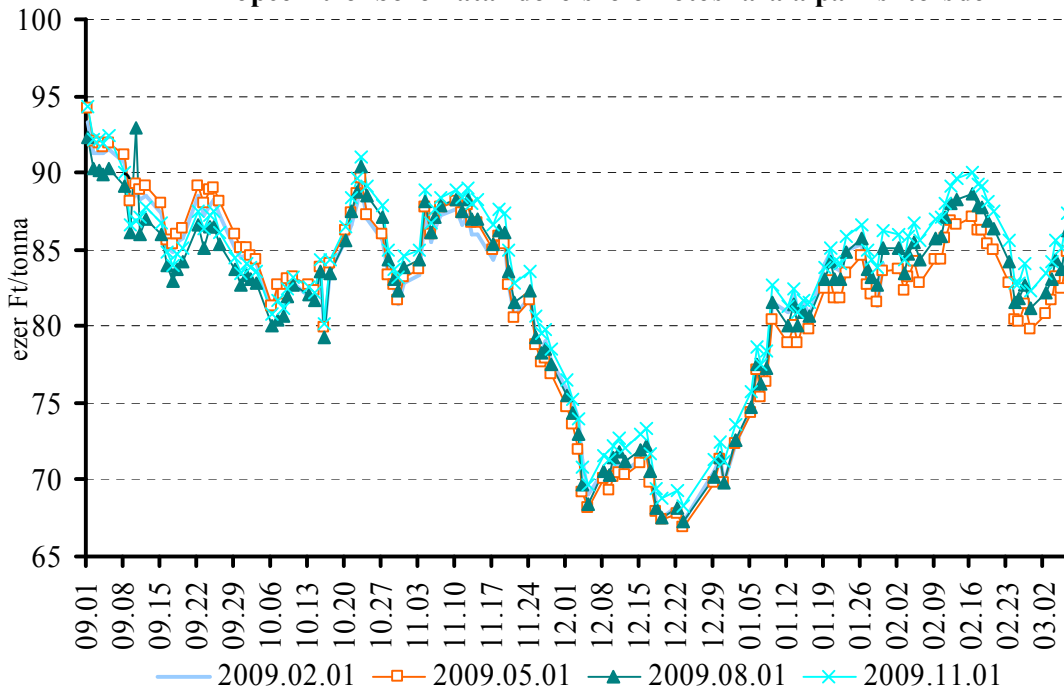
A szójaliszt különböző határidőre szóló kötési ára a chicagói árutőzsdén

Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

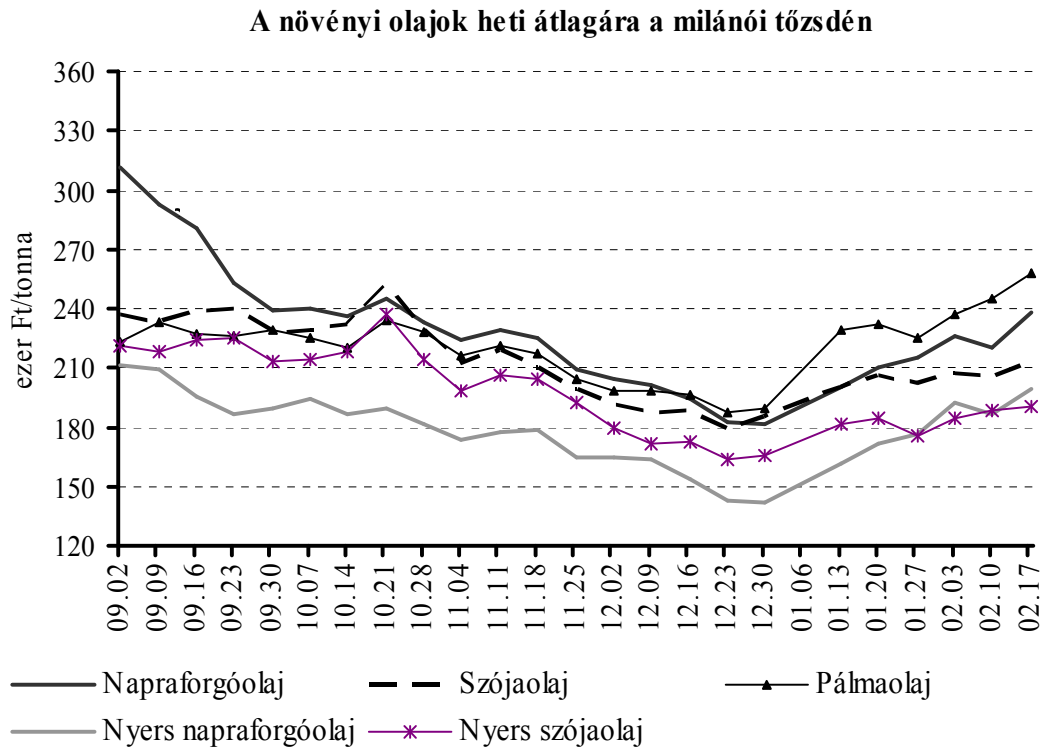
4. ábra

A repce különböző határidőre szóló kötési ára a párizsi tőzsdén

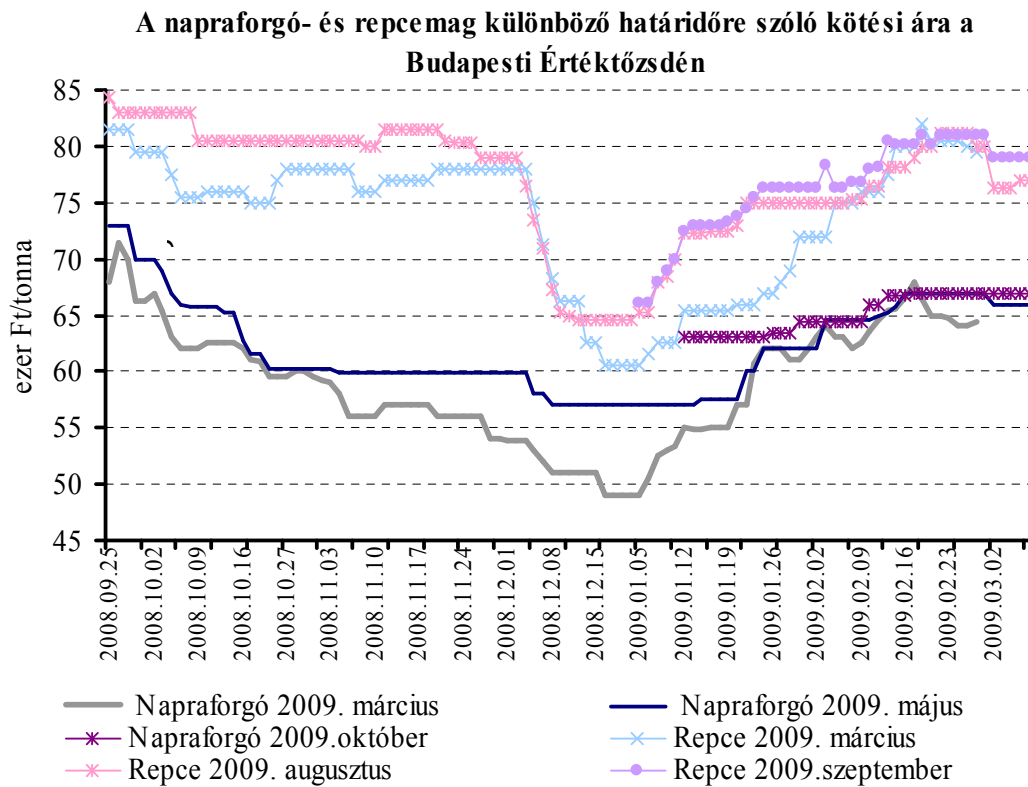
Forrás: MATIF Marché A Terme d' Instruments Financiers

5. ábra

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

Forrás: BÉT

A FONTOSABB HAZAI OLAJOSMAGVAK TERMELŐI, A BELŐLÜK KÉSZÜLT TERMÉKEK FELDOLGOZÓI ÉRTÉKESÍTÉSI ÁTLAGÁRA

Megnevezés		2008. február	2009. január	2009. február	2009. február / 2008. február(%)	2009. február / 2009. január(%)
Ipari Napraforgómag	tonna	26 283	34 462	30 314	115,3	88,0
	Ft/t	117 642	63 639	61 948	52,7	97,3
Repce­mag	tonna	-	19 164	33 325	-	173,9
	Ft/t	-	96 179	85 045	-	88,4
Nyers napraforgóolaj	tonna	875	1 036	395	45,2	-
	Ft/t	302 991	196 826	177 887	58,7	-
Napraforgódara	tonna	15 628	14 820	19 660	125,8	132,7
	Ft/t	44 663	25 215	24 307	54,4	96,4
Nyers repceolaj	tonna	-	2 976	-	-	-
	Ft/t	-	180 297	-	-	-
Repcedara	tonna	-	10 415	10 592	-	101,7
	Ft/t	-	25 697	29 499	-	114,8

Forrás: AKI

A NYERS NÖVÉNYOLAJOK ÁRA*

M. e.: Ft/t

Ország		Hollandia	Franciaország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
Termék	Időpont	Ártípus				
		Prompt nagyker. ár	Prompt nagyker. ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2009.02.20	-	-	193 123	-	-
	2009.02.27	175 637	-	195 623	-	178 347
	2009.03.06	179 513	-	196 324	-	164 942
Repceolaj	2009.02.20	170 025	-	-	-	-
	2009.02.27	170 362	-	-	-	-
	2009.03.06	178 365	179 916	-	-	-
Szójaolaj	2009.02.20	167 042	185 835	176 719	161 130	-
	2009.02.27	167 373	186 202	181 814	159 212	-
	2009.03.06	175 263	176 814	185 545	161 762	-

Forrás: AKI, ZMP, BM, CBOT, DARSS

* Fontosabb exportőr és importőr államok

EURÓPAI OLAJNÖVÉNY- ÉS DARAÁRAK

M. e.: Ft/t

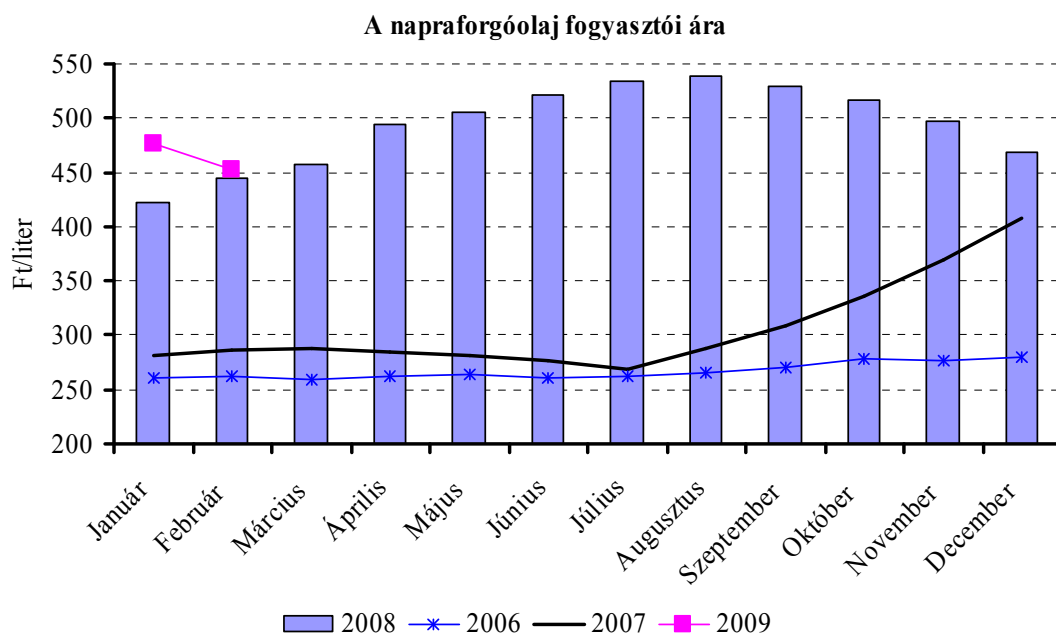
Ország		Hollandia	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
Termék	Időpont	Ártípus				
		Prompt ár az olajmalom kapujában	Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti termelői és értékesítési ár *	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2009.02.20	87 996	81 657	-	-	-
	2009.02.27	88 170	81 699	-	61 270	-
	2009.03.06	91 509	76 387	-	63 591	-
Napraforgódara**	2009.02.20	45 579	40 687	-	-	-
	2009.02.27	43 113	38 257	36 762	42 590	-
	2009.03.06	44 746	39 706	38 155	44 204	-
Repcemag	2009.02.20	80 687	84 312	78 799	-	-
	2009.02.27	80 847	84 478	78 955	73 226	-
	2009.03.06	82 203	84 064	79 045	75 999	-
Repcedara**	2009.02.20	-	56 496	51 306	-	-
	2009.02.27	50 212	56 608	-	47 074	-
	2009.03.06	50 873	56 410	55 216	48 857	-

Forrás: AKI, ZMP, BLPW, DARSS

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő.

** Fob ár

7. ábra

Forrás:KSH

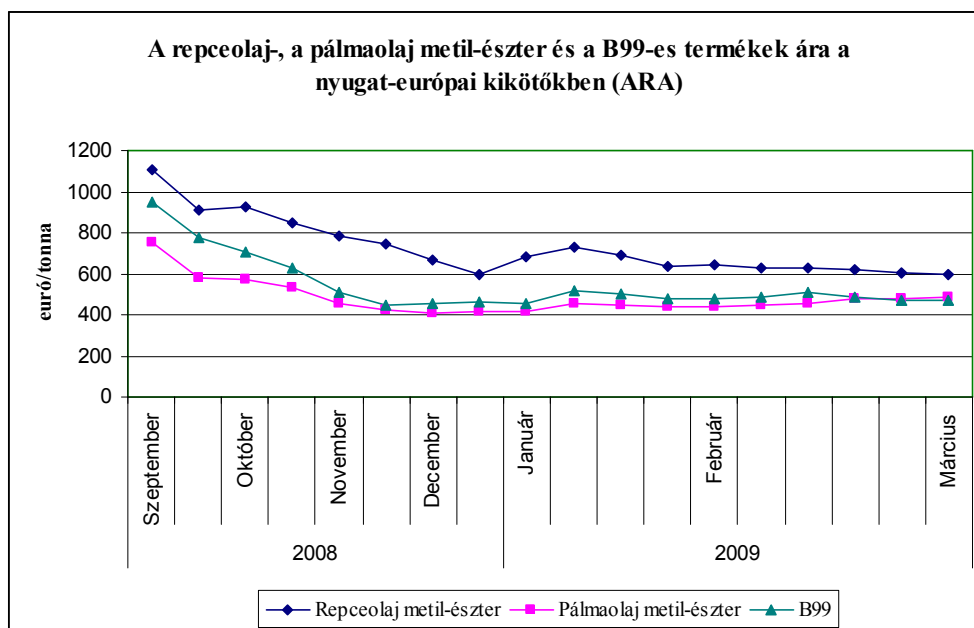
Bioüzemanyag melléklet

Az Európai Unió biodízel-termelése

Az Oilworld becslése szerint az EU-27 a biodízel-előállítás legfontosabb alapanyagát jelentő repceből a 2008/2009. gazdasági évben 18,9 millió tonnát termelt meg. A többi olajnövényből is többet takarítottak be Európában az előző évihez képest, napraforgómagból 6,763 ezer tonnát (2007-ben 4,897 ezer tonnát), szójából 918 ezer tonnát (2007-ben 907 ezer tonnát).

Az EU saját növényi nyersolaj-gyártása mellett biodízel-előállítás céljára nagy mennyiségben importál pálmaolaj metil-észtert, amelynek ára 2009 februárjának végén 485 €/t (CIF ARA) volt. Világviszonylatban nagy vitát vált ki, hogy Indonézia az ország tőzeglápos területeit lecsapolja, és ott pálmaolajat termel, ami növeli az üvegházhatású gázok kibocsátását. Több európai szervezet moratóriumot rendelne el az indonéz pálmaolajjal szemben. Az Eurostat adatai szerint Indonézia 2008 első 11 hónapjában 1,68 millió tonna (2007-ben 1,52 millió tonna) pálmaolaj metil-észtert szállított Európába.

A repceolaj metil-észter értéke 2009 februárjának végén 595 €/t (FOB ARA), míg a B99-es szójaolaj alapú termék ára 474 €/t (CIF ARA) volt. Az elmúlt félévben a repceolaj metil-észter ára a nyugat-európai kikötőkben ugyan folyamatosan meghaladta az import termékekét, de a kedvező európai termés következtében e termék ára is esett (2008 szeptemberében még 1108 €/t volt).

Forrás: Kingsman

Megjegyzés: pálmaolaj metil-észter, B99 CIF ARA, repceolaj metil-észter FOB ARA (ARA: Amsterdam, Rotterdam vagy Antwerpen)

Az Európai Biodízel Szövetség (European Biodiesel Board) becslése szerint az USA 2008-ban összesen 1,5 millió tonna B99-es biodízelt exportált Európába (2007-ben 1,05 millió tonna). A Szövetség már 2008. április 29-én a B99 behozatala következtében kialakult kedvezőtlen helyzet miatt az EU Bizottsághoz fordult. A Bizottság az év folyamán az Európai Biodízel Szövetség állításait megvizsgálta, majd 2009. március 3-án dömpingellenes és kiegyenlítő vámot hagyott jóvá, amit 2009. március 12-én az EU Hivatalos Lapjának (Official Journal) L67-es számában a 193/2009/EK és a 194/2009/EK rendeletekben tett közzé. Az intézkedés 2009. március 13-án hatályba lépett.

Olaszország biodízel-előállítására 2008-ban jelentősen elmaradt az előzőleg tervezett 1 millió tonnától. Ezt az olasz hatóságok elsősorban nem a gazdasági helyzet romlásával vagy az olajár csökkenésével, hanem az USA-ból származó B99 behozatalával indokolják. Az olasz biodízel-üzemek által előállított termék nem volt versenyképes az amerikai B99-cel szemben, ezért több üzemet be kellett zárni. Olaszországban a kötelező bekeverési arány 2008-ban 2% volt, ezt a kormány 2009-re 3%-ra emeli, aminek teljesítéséhez körülbelül 1,2 millió tonna bioüzemanyagra lesz szükség.

Nagy-Britannia termelése viszonylag csekélynek mondható, előzetes becslések szerint 2008-ban mindössze 0,2 millió tonnát tett ki. Ennek oka szintén a jövedelmezőség romlása az olcsó import miatt.

Spanyolország is lényegesen kevesebb biodízelt termelt, mint amennyit a rendelkezésre álló kapacitása lehetővé tett volna.

Az EU biodízel és repcemag termelése

(1000 tonna)

Ország	Biodízel termelés			Biodízel-termelési kapacitás			Repcemag termelés		
	2006	2007	2008*	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Ausztria	123	267	250	134	326	485	136	137	163
Belgium	25	166	215	85	335	665	36	59	44
Cseh Köztársaság	107	61	75	203	203	203	882	1039	1062
Franciaország	743	872	1600	775	780	1980	4108	4620	4787
Németország	2662	2892	2200	2681	4361	5302	5330	5303	5160
Olaszország	447	363	325	857	1366	1566	7	16	25
Lengyelország	116	80	105	150	250	450	1626	1884	2054
Spanyolország	99	168	280	224	508	1267	9	35	23
Nagy-Britannia	192	150	200	445	657	726	1904	1957	1980
EU-27	4890	5713	6020	6069	10289	16000	15961	17727	18994

Forrás:

HGCA

Megjegyzés:* előzetes becslés

Németország továbbra is Európa legnagyobb biodízel-termelője és -felhasználója, de kibocsátása a 2007. évi 2,89 millió tonnáról 2008-ban 2,2 millió tonnára esett vissza. Az energiaadó emelése, valamint a gázolaj árának csökkenése rontották az üzemek jövedelmezőségi helyzetét. Az idén januárban több üzem bejelentette a termelés visszafogását, illetve annak teljes leállítását. A HGCA becslései szerint 2009 első hónapjában a német biodízel-termelési kapacitások legfeljebb 60%-a volt kihasználva. A BLE utolsó közzétett adatai, amelyek 2008 júliusától októberéig terjedő időszakra vonatkoznak, még nem ezt a helyzetet tükrözik: 2008 harmadik negyedében 2,6 millió tonna repcemagot dolgoztak fel Németországban, ami 4,5%-kal több mint az előző év ugyanezen időszakában.

A biodízel nagykereskedelmi ára Németországban nyomott: 2009 10. hetén 82,88 €/100 l (2008 10. hetén 99,13 €/100 l, míg 6 hónappal korábban 113,64 €/100 l) volt.

Németország az EU legnagyobb biodízel-fogyasztója, 2008-ban 3,1 millió tonna volt a felhasználás, de az előzetes becslések alapján ez 2009-ben 2,7 millió tonnára esik vissza. A biodízel fogyasztói ára jelenleg is a gázolaj ára fölött mozog. A felhasználók körében a tiszta B100-as

biodízel iránti kereslet csapant meg a legerőteljesebben, ezért egyre több benzinkút törli ezt a terméket a kínálatából.

A biodízel-előállítók véleménye szerint az értékesítés csak akkor indulhat be újra, ha a fogyasztói ár a gázolaj ára alá esik. Azonban 2009 10. hetén a biodízel fogyasztói ára 107,06 €/100 l volt, míg a gázolajé 100,82 €/ 100 l.

Németországban hamarosan beindul a DIN 51628 minőségi szabvány szerinti B7-es termék forgalmazása.

Ausztriában 2009 februárjától lehet B7-es biodízelt tankolni.

Franciaország jelenleg Európa második legnagyobb biodízel-termelője, az előzetes becslések szerint 2008-ban 1,6 millió tonnát állított elő, ami a termelés 53%-os bővülését jelenti az előző évihez képest. Franciaország célul tűzte ki 2010-ig a 7%-os bekeverési arány elérését, ami évente 2,7 millió tonna biodízel felhasználását jelenti. A biodízel előállítása Franciaországban is elsősorban repceolajból történik (70-80%). Napraforgó-, szója- és pálmaolajból csak kis mennyiségben állítanak elő biodízelt. A francia kormány az elmúlt évben kiemelten támogatta a biodízel zsírból, hulladékolajból történő előállítását.

Megállapítható, hogy az Európai Unióban 2008-ban ugyan növekedett a biodízel-előállítás, de az elmúlt évek lendülete annak ellenére megtorpant, hogy több és olcsóbb olajosmag és ebből előállított növényolaj állt rendelkezésre: 2007-ben az előző évihez viszonyítva még 14,5%-kal, míg 2008-ban már csak 5,9%-kal nőtt a biodízel-termelés. Ezt a gazdasági helyzet kedvezőtlen változása, a beáramló olcsó import, a gázolaj alacsony ára és a gyenge kereslet eredményezte.

A Bizottság dömping- és szubvencióellenes döntésétől a szakértők az európai biodízelárak stabilizálódását várják.

A Brent-típusú nyersolaj ára 2009. február 20-án 41,89 dollár/barrel (2008. február 20-án 98,42 dollár/barrel) volt. Rotterdamba 2008 elején – még a magas ár ellenére is – 3%-kal több nyersolaj érkezett be, mint az év második felében.

Az üzemek számára a kialakult helyzet rontotta a jövedelmezőségi kilátásokat.

Bibliográfia:

Helena Athanasiou: EU biodiesel. HGCA Prospects 2009. február 13.

USDA: Oilseeds world market and trade 2009. február 10.

European Biodiesel Bord Comission invetigation into US B99-EBB request for import registration examinad today by EU Anti-Dumping Committee 2009. január 19.

Toepfer Argentina: January 2009 biodiesel exports 505 down on year 2009. február 13.

Coceral EU-27 oilseeds crop forecast 2008. december

Thompson Reuters Biofuel weekly 2009. 9-13.

BLE: Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung

HGCA: Home Grown Cereal Authority

ARA: Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen

A **Gabona és Ipari Növények** kiadvány kéthetente jelenik meg.
A Piac-információs Szolgálat adatszolgáltatói valamint a rendszerhez még csatlakozni kívánó szervezetek számára a hozzájárulás térítésmentes.

A Gabona és Ipari Növények kiadványon kívül kínáljuk még az

Élőállat és Hús
Tej és Tejtermékek
Baromfi
Zöldség, Gyümölcs és Bor
kiadványokat is

A Tej és Tejtermékek kiadvány havonta jelenik meg, a többi kéthetente.

A kiadványokkal kapcsolatban részletesebb felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt, tel. 1-476-3064

Kiadványaink a hazai piaci információkon kívül tájékoztatnak a szomszédos országok és az EU piaci árairól is. A hazai és külpiaci ártendenciák összehasonlítása, valamint a világpiaci folyamatok figyelése alapján a kiadványok megkönnyítik a hazai termékek piaci helyzetének megítélését és esetleg e termékek külpiacon való elhelyezését is.

KIADJA

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (0036) 1-476-6092
Fax: (0036) 1-217-8111
Internet: www.aki.gov.hu
E-mail: akii@akii.hu